

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ф. РАКОЦІ ІІ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA
PEDAGÓGIA ÉS PSZICHOLÓGIA TANSZÉK

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на навчання
за освітнім ступенем «Бакалавр»
Tanító szak**

**ÍRÁSBELI FELVÉTELI FELADATOK
TÉMAKÖREI
„BA” képzési szintre felvételizők számára
Tanító szak**

Берегово/Beregszász

2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
« ____ » _____ 2021 р.

Голова приймальної комісії ЗУІ

_____ С.С. Черничко

JÓVÁHAGYTA
2021. _____ „ ____ ”

_____ Csernicskó István
A II. RF KMF Felvételi Bizottságának elnöke

Kidolgozták
a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia és Pszichológia
Tanszékének munkatársai:

Bida Olena
Orosz Ildikó
Berghauer-Olasz Emőke
Depcsinszka Ivett
Hutterer Éva
Pallay Katalin

Előszó

Intézményünkben a szaktárgyi írásbeli vizsga feladatsorát számítógépes programmal állítjuk össze egy, a Tanító szakos képzés BA (bachelor) 1. évfolyamának alapozó szintű ismereteire, tananyagára épülő adatbázis alapján. Ezzel a kiadvánnyal a Tanító szak BA (bachelor) képzésébe jelentkező fiataloknak szeretnénk segítséget nyújtani azzal, hogy bemutatjuk a szaktárgyi írásbeli vizsga témaköreit, az írásbeli vizsgán előforduló típusfeladatokat.

A felvételi rendszere és a dolgozatok pontozása többször is változott a főiskola történetében, az állami elvárásokhoz igazodva. Az idén meghirdetésre kerülő szakjainkról, valamint az adott szakokra kötelező felvételi rendszerről, a dolgozatok pontozásáról és értékeléséről, a szóbeli vizsgák témaköreiről intézményünk **Felvételi tájékoztatója** <https://kmf.uz.ua/hu/hivatalos-dokumentumok/felveteli-2021> nyújt bővebb információt.

A felvételi teszt megírására 60 perc áll a jelentkezők rendelkezésére.

A vizsgán összesen 100 pont érhető el, melyből a sikeres teszthez minimum 20 pontot szükséges teljesíteni. A teszt összesen 100 kérdést tartalmaz, a kérdések mellett fel van tüntetve a pontértékük. A tesztet nyitott kérdésekből állítottuk össze.

A feladatsorokat az 1. évfolyam szaktárgyaiból: általános pedagógia, bevezetés a pedagógus mesterségbe, általános pszichológia, fejlődéslélektan és pedagógiai pszichológia – állítottuk össze. Az eredményesebb felkészülés érdekében tájékoztatónkban megtalálják a felvételi anyag tantárgyanként meghatározott témaköreit, és a felkészüléshez szükséges szakirodalom listáját is.

Jelen kiadvány tájékoztató és gyakorlófüzetként kíván szolgálni azoknak, akik intézményünkbe szeretnének felvételt nyerni és államilag elismert felsőfokú BA szintű diplomát, ezzel együtt releváns tudást szeretnének kapni Tanító szakirányban.

Jó tanulást és sikeres felvételizést kívánunk!

A FELVÉTELI VIZSGA TÉMAKÖREI

ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS BEVEZETÉS A PEDAGÓGUS MESTERSÉGBE

1. A pedagógia mint tudomány. Kialakulásának, fejlődésének, differenciálódásának főbb állomásai. Helye a tudományok rendszerében. Belső rendszere és kapcsolatai más tudományokkal. Rendszerszemlélet a pedagógiában.
2. A pedagógia fogalomrendszere, alapfogalmak: szocializáció, művelődés, nevelés, oktatás, adottságok, képességek, tevékenységek, tudás, műveltség, tudástípusok, tanítás-tanulás, célrendszer és eszközök a pedagógia folyamatában, módszerek stb.
3. A nevelés fogalma, célja, tartalmi jegyei. Alapfogalmak: nevelés-önnevelés, művelődés-önművelődés, nevelés, oktatás, képzés-önképzés. Nézetek a nevelés lényegéről: humanizáció, individualizáció, szocializáció, perszonalizáció. A nevelés folyamatának jellemzői. A nevelés színterei. A nevelés speciális esetei. A nevelés módszerei. A pedagógus nevelői munkája.
4. A hazai oktatási rendszer. A közoktatás célja, feladatai, rendszere. A közoktatás működését szabályozó dokumentumok, törvények. Iskolatípusok. A közoktatás aktuális problémái. Az osztály mint az oktatás szociális alapegysége.
5. A nevelés, az oktatás és a képzés. A nevelés, oktatás, képzés viszonyrendszere. A tanítási-tanulási folyamat metodikája. A pedagógiai értékelés. Nevelési feladatok tanórán és a tanítási órán kívül.
6. A pedagógus mesterség. A pedagógusi hivatás értelmezése. A pedagógussal szembeni elvárások (jogszabályi elvárások, pedagógus-szakmai elvárások, belső elvárások). Fejleszthető képességek. Pedagógustársadalom, a pedagógus kapcsolata a társadalommal.
7. Pedagógus kompetenciák. Szakmai etika. Általános kompetenciák. A szakmai kompetenciák rendszere.
8. A tanári kommunikáció. Alapfogalmak. A verbális kommunikáció sajátosságai. Interakciók a pedagógiai folyamatban. Reflektivitás a pedagógus munkájában. A nem verbális kommunikáció. A tanári kommunikáció hatékonyságát befolyásoló tényezők.

ÁLTALÁNOS PSZICHOLÓGIA

1. A pszichológia mint tudomány. A pszichológia tárgya, feladata. A pszichológia módszerei.
2. A pszichológia fejlődésének főbb sajátosságai és szakaszai. Nagy irányzatai. A kísérleti lélektan előzményei és kezdetei.
3. Irányzatok a pszichológiában. A behaviorizmus. A klasszikus kondicionálás. Az operáns kondicionálás. Fokozatos viselkedésalakítás és a Shaping módszer. Averzív kondicionálás.
4. Gestalt pszichológia. Tanulás — alaklélektani felfogásban.
5. Szerveződési törvények az észlelésben. Az alaklélektani iskola. Figura és háttér.
6. A pszichoanalízis. Lelki tartományok.
7. A személyiség struktúrája S. Freud elmélete alapján. A lelki élet energiája S. Freud elmélete alapján. Nemi ösztönök S. Freud elmélete alapján. Pszichoszexuális fejlődés S. Freud elmélete alapján.
8. Félelem és szorongás. Elhárító mechanizmusok. Anna Freud elmélete.
9. A pszichológia biológiai alapjai. A megismerő folyamatok pszichológiája. Érzékelés, észlelés. A látás. A hallás. A szaglás. Az ízérzékelés. A tapintás.
10. A fizikai és szociális észlelés. A személyészlelési ítéletek pontossága. A figyelem. Az emlékezet. A képzelet.
11. Motiváció. Az alapvető motívumok rendszere. A drive. A vágy mint motivációs tényező. Motiváció és érzelmek. A motívumok hierarchiája.

12. A gondolkodás. A gondolkodás fogalma, fajtái. Problémamegoldás és kreativitás. A nyelv és gondolkodás. Intelligencia, kreativitás, tehetség.
13. A személyiség problematikája a pszichológiában. A személyiség fogalma. A pszichoanalitikus személyiségmodell.
14. A személyiség problematikája a pszichológiában. Az interperszonális személyiségmodell és Carl Rogers.
15. Személyiségvonások és dimenziók. A személyiség tipológiai megközelítése. A Hippokratész-Galenosz-féle vérmérsékleti (temperamentum) típusok. A Kretschmer-féle alkati típusok. Sheldon alkati tipológiája. A Pavlov-féle idegrendszeri típusok. Szondi Lipót sorsanalízise.
16. A személyiség zavarai. Az oligofrénia fajtái, határesetei. A pszichopátiák. A hisztéria nő és hímnemben. A személyiség kóros élmény-és reakciómódjai.

FEJLŐDÉSLÉLEKTAN ÉS PEDAGÓGIAI PSZICHOLÓGIA

1. A fejlődés, mint a szocializáció problémaköre. Öröklés és/vagy környezet szerepe. A fejlődéslélektan központi kérdései. Adatgyűjtési módszerek.
2. A kezdetek. Az emberi örökség: gének és környezet. Genotípus és fenotípus. A nem meghatározása.
3. Mutációk és öröklődő rendellenességek. Sclerózis, Down-kór, nemhez kötött kromoszomális rendellenességek, fenilketonúria.
4. A prenatális fejlődés. Szakaszai. A méhen belül fejlődő szervezet. A magzat érzékelési képességei. Magzati tanulás.
5. Az anya állapota és a méhen belüli fejlődés. Teratogének, a születési károsodások környezeti erőforrásai.
6. Születés: az első bio-szocio-pszichológiai átmenet. A születés kulturálisan eltérő változatai. Az újszülött állapota. A szülő-gyermek kapcsolat kezdete.
7. A szocializáció fogalma, folyamata. Hogyan válunk „szociális lényé” – utánzás, identifikáció. A státuszirigység elmélet.
8. Az önkontroll funkciók alakulása. Frustráció, késleltetés, jutalmazás-büntetés. A pszichológiai helyzet jutalmazásánál és büntetésénél.
9. Félelem és agresszió. A környezet hatása az agresszió alakulásában. Hogyan viszonyuljunk a bennünk lévő agresszióhoz?
10. Korai társas szükségletek és kielégítésük: a depriváció hatása és következményei. Ösztönkielégítés és/vagy kapcsolati igény. A depriváció hatása és következményei.
11. Az attachment elmélet. Az attachment viselkedés kísérletei: az „idegen helyzet”. A bántalmazott gyermek attachment viselkedése.
12. A gyermek és a felnőtt világkonstruálása közti különbségek. A gyermek megértésének lehetséges módjai. A gyermek és a felnőtt közti félreértések.
13. Nyelvezavar a felnőttek és a gyermek között. A gyengédség és a szenvedély nyelve.
14. A gyermeki fantázia és elaboráció.
15. A rajz fejlődése és szerepe a gyermek fejlődésében.
16. A játék értelme és öröme. Játék egyedül és társakkal. A játék társas feszültsége.
17. Életkori átmenetek, átmeneti rítusok. Szociális státuszváltás. Intézményesített és szabályozott formák az életkori átmenetek megjelölésére és a változás támogatására. Azok hiánya és következményei.
18. A gyermek fejlődése az első életévben. A kezdeti képességek és a változás folyamata. A gondolkodás új módja csecsemőkorban. A beszéd kialakulásának kezdetei. Az én fejlődése.

19. A testi és mozgásos fejlődés kisgyermekkorban. Az eszközök használata. A tevékenység és gondolkodás kapcsolata kisgyermekkorban.
20. A beszéd fejlődése kisgyermekkorban. Az akarat fejlődés sajátosságai. Társas fejlődés kisgyermekkorban. A kisgyermekkorban fejlődést befolyásoló környezeti hatások.
21. Kognitív és biológiai fejlődés iskoláskorban. Az iskolai alkalmasság kérdésköre. Az iskolai környezet.
22. Társas kapcsolatok iskoláskorban. Játékok és szabályok. Kortárskapcsolatok és társas rangsor. Az új énkép.
23. A kisiskolás értelmi fejlődése. Az érzelmek és az akarat fejlődése kisiskolás korban.
24. A prepubertás. Testi változások. Tevékenység és motiváció.
25. Serdülőkor. A nemi érés hatása a fejlődésre. A társas élet újjászervezése, serdülőkori kockázatvállalás és társas deviancia. Életkori átmenetek, átmeneti rítusok.
26. Emancipáció a családban. "Érzelmi leválás" a szülőktől. A kortárcsoport és a barátok hatása a személyiségfejlődésre serdülő és ifjúkorban.
27. A partnerkapcsolatok fejlődése. Partnerkapcsolati problémák és következményeik.
28. A pedagógiai pszichológia tárgya, feladata.
29. A nevelés mint személyiségfejlesztés. Nevezetes személyiségelméletek.
30. A személyiségfejlődés alapkérdései. J. Piaget fejlődéslélektani elmélettípusai (nativista, szenzualista, konstruktivista elméletek).
31. A pszichikus fejlődés szakaszai. Ch. Bühler, Nagy László, J. Piaget, E. Erikson, M. Cole – S.R. Cole elmélete.
32. A tanári munka pszichológiai problémái.
33. A tanári szerep(-előírások). Pályaindítékok. Tanári mentálhigiéne.
34. Tanár-diák kapcsolat. Nevelési stílusok. Empátia.
35. Önbeteljesítő jóslatok. R. Rosenthal és L. Jacobson Pügmalion-hatásra vonatkozó elmélete.
36. A családi nevelés. Diákotthoni nevelés. Az örökbefogadás pszichológiai háttere.
37. A pozitív és negatív énkép kialakulásának pszichológiai háttere. A családi légkör. A család nevelési stílusa.
38. A családszerkezet változásai, következményei. Konfliktus a családban. A válás mint tárgyvesztés.
39. Gyermekbántalmazás és elhanyagolás. Az abúzus.
40. Az iskolai osztályok társas szerkezete. Szociogram.
41. Tanár-szülő kapcsolat.
42. Fegyelmezés az osztályteremben. A jutalmazás és büntetés pszichológiája. Az engedelmesség fonákja. A nevelői légkör.
43. A tanulók pszichológiája. Értelmi képességek és hajlamok. "Problémás gyermekek".
44. Az értelmi képességek és hajlamok. Érdeklődés, igény szint. Intelligencia és kreativitás. Tehetséges gyerek.
45. Érzelmi és erkölcsi sajátosságok. Érzelmi fejlődés és érzelmi kompetencia. Erkölcsiség és értékrendszer.
46. Tanulási zavarok. A percepció zavarai. Az olvasás és írás zavarai. Figyelemzavarok, hipermotilitás/hiperaktivitás. A beszéd és a kommunikáció zavarai. A dadogás.
47. Neurózisok. Manifeszt szorongásos rendellenességek. A szorongó gyermek (generalizált szorongás). A szorongásroham – a pánik.
48. A táplálkozás és a kiválasztás zavarai: obezitás, anorexia nervosa, bulimia nervosa. Kóros védekezési módok, fóbiák, a kényszer. A hangulat rendellenességei. A depresszió. A halál mint tárgyvesztés.
49. A nemi szerep és a nemi identitás zavarai.
50. Kábítószer-problémák. A pszichoaktív szerek. A kábítószerhasználat pszichikus háttere.

MINTA

ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS BEVEZETÉS A PEDAGÓGUS MESTERSÉGBE (Írásbeli feladatsor)

1. Mi a pedagógia? (1 pont)

- a) A nevelés tudománya, a személyiségfejlesztés elméleti és gyakorlati kérdéseit vizsgálja;
- b) Az oktatás céljának, tartalmának, folyamatának, módszereinek, szervezeti formáinak, eszközeinek tudományos kifejtése;
- c) Alapvető nevelési modellek és metodikák értelmezése, és a köztük levő összefüggések felismertetése;
- d) A lelki élettel, a lelki jelenségekkel foglalkozó tudomány.

2. A pedagógia főbb ágai: (1 pont)

- a) általános pszichológia, didaktika, nevelélmélet, neveléstörténet;
- b) didaktika, nevelélmélet, neveléstörténet, általános pedagógia;
- c) általános pedagógia, pedagógiai pszichológia, didaktika, neveléstörténet;
- d) fejlődéslélektan, nevelélmélet, iskolaszervezetten.

3. A pedagógia tárgya: (1 pont)

- a) a tanítás tanulása;
- b) a gyermek testi fejlődésének megfigyelése;
- c) a gyermek alakításának, fejlesztésének folyamata;
- d) a gyermek személyiségének fejlesztése.

4. Mít nevezünk nevelésnek? (1 pont)

- a) az oktatás céljának, tartalmának, folyamatának, módszereinek, szervezeti formáinak, eszközeinek tudományos kifejtése;
- b) céltudatos és tervszerű, családban, iskolában, ifjúsági szervezetekben folyó tevékenység, ami arra irányul, hogy a felnövekvő nemzedéket a társadalom hasznos, építő tagjává formálja;
- c) a tanulók érdeklődésére, a tanárok és a diákok közös tevékenységére építő módszer;
- d) a tanítási folyamat módszertani kérdéseit vizsgálja.

5. Mi a tanulás? (1 pont)

- a) céltudatos és tervszerű, családban, iskolában, ifjúsági szervezetekben folyó tevékenység, ami arra irányul, hogy a felnövekvő nemzedéket a társadalom hasznos, építő tagjává formálja;
- b) a személyiségfejlesztés elméleti és gyakorlati kérdései;
- c) egy rendszerben bekövetkező, hosszabb távon ható adaptív változás;
- d) az objektív kultúra tartalmának közvetítése és feldolgozása.

6. Hány éves korban kezdődik az óvodai oktatás? (1 pont)

- a) 3;
- b) 5;
- c) 2;
- d) 6.

7. Milyen fokozatú oktatási intézmény az elemi iskola Ukrajnában? (1 pont)

- a) I-II;
- b) I;
- c) III;
- d) II-III.

8. A nevelés célja: (1 pont)

- a) az értelem képzése;
- b) a tanítás-tanulás összefüggő folyamatának egységes lépései;
- c) olyan személy kialakítása, aki megfelel az adott társadalom elvárásainak;
- d) orientálja az értékrendszer kialakítását.

9. Mely tudományokból vált önálló tudománnyá a pedagógia? (1 pont)

- a) filozófia és teológia;
- b) filozófia és pszichológia;
- c) teológia és szociológia;
- d) pszichológia és történelem.

10. Mit jelent a görög eredetű peidagogosz szó? (1 pont)

- a) gyermekkísérő szolga;
- b) tanár;
- c) iskola;
- d) nevelés.

11. Mi a didaktika? (1 pont)

- a) a tananyag feldolgozásával összefüggésben vizsgálják a nevelés, képzés lehetőségeit;
- b) oktatásmélet, a tanítás-tanulási folyamat tartalmi, szervezeti, módszertani kérdéseit vizsgálja;
- c) a nevelési eszmények és intézmények, a nevelés-oktatás gyakorlatának, nevelés és oktatáspolitikai törekvéseinek alakulását kíséri végig a történelem különböző időszakain;
- d) az iskolarendszer strukturális kérdéseit tárgyalja.

12. Válassza ki mi az oktatás eredménye! (1 pont)

- a) Az oktatás eredménye a tudás;
- b) Az oktatás eredménye a személyiség alakulása;
- c) Az oktatás eredménye az érték;
- d) Nincs helyes válasz a felsoroltak között.

13. A nevelés alapja a tevékenység. A tevékenység és a képesség egymástól elválaszthatatlan, a képességek a tevékenységek hatására alakulnak ki az emberben. Melyik megfogalmazás a helyes? (1 pont)

- e) „.... a gyerekek ilyen vagy olyan képessége hiányzik.”
- f) „.... a gyermek a kérdéses képességhez szükséges tevékenységeket nem gyakorolta kellően, vagy nem gyakoroltatták vele.”

14. Nevelési színtereket olvashat, melyik a kakukktojás? (1 pont)

- a) családi
- b) esztétikai
- c) iskolai
- d) kollégiumi

15. Válassza ki a helyes választ! (1 pont)

- a) az oktatás eredménye a bizonyos környezeti minták átvétele, az iskolai csoport értékeinek és normáinak elfogadása, betartása;
- b) a nevelés eredménye a bizonyos környezeti minták átvétele, az iskolai csoport értékeinek és normáinak elfogadása, betartása;
- c) az oktatás lényege a társadalomba való szocializálódás;
- d) a felsoroltak között nincs helyes válasz.

16. A köznapi szóhasználatban talán a hozzáértés szóval helyettesítenénk leginkább. Ha a latin szótárhoz nyúlunk, akkor az alkalmasság, képesség szavakat találjuk. Mi ez a fogalom? (1 pont)

- a) kvantifikáció
- b) kompetencia
- c) szociogram
- d) szociometria

17. Melyik nem tartozik a tanulási stílusok közé? (1 pont)

- a) vizuális
- b) auditív
- c) attraktív
- d) verbális

18. Melyik a kakukktojás? (2 pont)

- a) napközi
- b) szakkör
- c) rajz óra
- d) tanfolyam. Miért? _____

19. Mely módszerek nem tartoznak az oktatási módszerek közé? (2 pont)

- a) kvalitatív módszer
- b) empirikus módszer
- c) a projektmódszer
- d) a kooperatív oktatás

20. A kooperatív tanulás jellemzői: (3 pont)

- a) Személyes tapasztalatokhoz juttat az önálló és a társas tanulásfolyamatáról
- b) Alkalmat teremt a kapcsolatépítésre, a gondolkodás összekapcsolására
- c) lényege a verseny
- d) Segíti a megértési folyamat tudatosabb irányítását és ellenőrzését

21. A pedagógiai tevékenység irányul. (1 pont)

- a) a nevelőre
- b) a neveltire
- c) az oktatás és nevelés módszereire
- d) az oktatási folyamatra

22. A pedagógus-mesterség mely összetevője biztosítja a leggyorsabb elsajátítását a szakmának: (1 pont)

- a) a pedagógiai tudás
- b) a pedagógiai képességek
- c) a humanisztikus szemlélet
- d) a pedagógiai készségek

23. Mely képességek teszik lehetővé a kommunikációs folyamat kompetens irányítását:

(1 pont)

- a) az esztétikus megjelenés kialakításának képessége
- b) a tanulókkal, szülőkkel és kollégákkal való együttműködés képessége
- c) az önmegvalósítás képessége
- d) helyes válasz nincs a felsoroltak között

24. A pedagógus-mesterség összetevői: (2 pont)

- a) humanisztikus irányultság, szakmai felkészültség, a pedagógusi tevékenységekre való alkalmasság, pedagógiai képességek
- b) jó kommunikációs képesség, észlelési képességek, a személyiség dinamizmusa, érzelmi stabilitás
- c) érzelmi stabilitás, optimista előrejelzések, kreativitás, szervezői képességek

25. A leggyakrabban a pedagógusi kommunikáció három stílusát különböztetik meg: (1 pont)

- a) demokratikus, konfliktusos, érzelmi
- b) liberális, prognosztikus, nevelő
- c) autoriter, liberális, demokratikus
- d) optimista, kreatív, szervező

26. A pedagógusi tevékenység alapvető formája: (1 pont)

- a) kapcsolatrendszer a környezettel
- b) társadalmi szerepek betöltése a társadalomban
- c) oktatás és nevelés
- d) magas nyelvi- és beszédkultúra – fonetikai tisztaság, lexikális tudás és pontosság

27. A pedagógus morális értékrendje magába foglalja: (2 pont)

- a) a gyerekek szeretetét és a velük való együttműködés igényét
- b) saját meggyőződések elvszerűségét és állandóságát
- c) az általános és pszichológiai műveltség magas szintjét
- d) a kapcsolatok őszinteségét, becsületességét, humanisztikus irányultságot
- e) az összes válasz helyes

28. A nevelő humanisztikus irányultsága: (2 pont)

- a) a tanár szakmai meggyőződésének megnyilvánulása
- b) negatív irányultság a pedagógusi tevékenységek iránt
- c) a pedagógus tevékenységrendszere, mely a tanulókkal való különböző munkaformákban nyilvánul meg
- d) a gyermek tevékenységközpontú fejlődésének támogatása

29. A pedagógus szakmai kompetenciája jelenti: (1 pont)

- a) az oktatási intézmény vezetési alapjainak ismeretét
- b) a konfliktusos helyzetek megoldásának képességét
- c) az iskoláskorú gyermekek életkori (pszichológiai és pedagógiai) sajátosságainak ismeretét
- d) az iskolai anyagi-technikai felszereltségének ismeretét

30. A pedagógiai szituáció az: (2 pont)

- a) célirányosan tervezett együttműködés a tanuló és a tanár között, melynek eredményeként oktatói, nevelő, fejlesztői feladatok valósulnak meg
- b) a szituációban résztvevők ellentétesen céljainak, érdekeinek, álláspontjainak, nézeteinek és véleményeinek ütköztetése

c) egymással összefüggő tényezők és jelenségek összessége, amelyek az iskola egy adott szakaszát, periódusát vagy eseményét jellemzik, mely a tanároktól értékelő, végrehajtó vagy más szervező tevékenységet vár el.

31. Az az álláspont, miszerint a pedagógiai tapintat – viselkedésforma, melynek során a tanár a magasabb erkölcsi célok érdekében kompromisszumot köt. (1 pont)

- a) igaz
- b) hamis
- c) nem teljes

32. Ki mondta: „A pedagógia nem tudomány, hanem művészt, a legjobb, a legösszetettebb, a legmagasabb és a legkevésbé nélkülözhető a művészetek között.” (1 pont)

- a) K. Sztanyiszlavszkij
- b) G. Vascsenko
- c) V. Szuhomlinszkij
- d) K. Usinszkij

**ÁLTALÁNOS PSZICHOLÓGIA, FEJLŐDÉSLÉLEKTAN, PEDAGÓGIAI
PSZICHOLÓGIA
(Írásbeli feladatsor)**

Minden helyes válasz 1 pontot ér

1. Az alábbiak közül melyik pszichológiai irányzat? (1 pont)

a) gestalt pszichológia	b) általános lélektan
c) fejlődéslélektan	d) klinikai pszichológia

2. Mit jelent a pszichológia kifejezés? (1 pont)

a) lélekvizsgálat	b) lélekkutatás
c) lélektan	d) lélekmegismerés

3. A felsoroltak közül melyik foglalkozik a viselkedés egyéni különbségeinek leírásával és magyarázatával? (1 pont)

a) klinikai pszichológia	b) szociálpszichológia
c) pedagógiai pszichológia	d) személyiségpszichológia

4. A felsoroltak közül melyik foglalkozik a speciálisan iskolai pszichés problémák megoldásával és megelőzésével? (1 pont)

a) gyermeklélektan	b) pedagógiai pszichológia
c) pszichofiziológia	d) iskolapszichológia

5. Mikorra tehető az első Pszichológiai Laboratórium megalapítása? (1 pont)

a) 1987	b) 1879
c) 1897	d) 1901

6. Mi a frenológia? (1 pont)

a) intencionális élményben adott	b) ingerküszöb
c) képzetek működése	d) koponyadudorok tana

7. Kinek a nevéhez kapcsolná az ún. *specifikus érzékenergiák* törvényét? (1 pont)

a) G. T. Fechner	b) J. Müller
c) J. Watson	d) J. F. Herbart

8. Az alábbiak közül ki nem foglalkozott az észlelés, a pszichofizika kutatásával? (1 pont)

a) H. Helmholtz	b) C. G. Jung
c) G. Th. Fechner	d) E. H. Weber

9. Ki volt az, aki azt hirdette, hogy a külső dolgokat, ingereket érzékszerveinkkel fogjuk fel (*sensation*), saját lelkünk tevékenységét pedig egy belső érzékszerv, a ráeszmélés (*reflexion*) végzi? (1 pont)

a) J. Müller	b) W. Wundt
c) F. Gall	d) J. Locke

10. Melyek a behaviorizmus központi fogalmai? (1 pont)

a) vágy és motiváció	b) ingerek és válaszok
c) érzékelés és észlelés	d) tudat és tudattalan

11. Az alábbi kutatók egyike a klasszikus kondicionálás kutatója volt, ki ő? (1 pont)

a) B. F Skinner	b) I. P. Pavlov
c) W. Köhler	d) E. L. Thorndike

12. Mi a feltételes reflex két összetevője? (1 pont)

a) feltételes inger és feltételes válasz	b) feltétlen inger és feltétlen válasz
c) feltétlen inger és feltételes válasz	d) semleges inger és feltétlen válasz

13. Mi a generalizáció? (1 pont)

a) általánosítás	b) kialvásos gátlás
c) megkülönböztetés	d) ingerek közötti megkülönböztetés

14. Hogyan nevezik a behaviorista pszichológiából kifejlődő gyógyító irányzatot? (1 pont)

a) viselkedésalakítás	b) shaping
c) viselkedésterápia	d) non-direktív terápia

15. Az alábbiak közül melyik kutató foglalkozott operáns kondicionálással? (1 pont)

- a) B. F. Skinner
c) V.M. Behtyerev

- b) I. P. Pavlov
d) K. Lewin

16. Milyen állatot vont be a kísérleteibe E. L. Thorndike? (1 pont)

- a) macska
c) galamb
b) kutya
d) tyúk

17. Melyik kifejezéssel párosítaná a következő meghatározást: "a véletlenszerű próbálkozások közül kiválnak azok, amelyek sikerre vezetnek, s a későbbiekben ezek egyre inkább uralják az állat viselkedését"? (1 pont)

- a) próba-szerencse tanulás
c) cselekvés általi tanulás
b) élethosszig tartó tanulás
d) fokozatos tanulás

18. Mely kutató alkalmazta kísérletei során a Skinner dobozt (Skinner-box)? (1 pont)

- a) W. Köhler
c) . F. Skinner
b) E. L. Thorndike
d) E. C. Tolman

19. A behaviorizmus irányzatban gyakran találkozunk a habituáció kifejezéssel, mit jelent? (1 pont)

- a) az ismétlődő ingerlésre irányuló figyelem fokozatos csökkenése
b) szokáskialakulás
c) a múltbeli tapasztalatok emléknymai
d) szokások rendszere

20. Az alábbiak közül ki nem gestalt pszichológiai kutató? (1 pont)

- a) W. Köhler
c) F. Galton
b) K. Lewin
d) K. Koffka

21. Mely kifejezéssel társítaná a következő meghatározást: "a befejezetlen cselekvés nyomán fennmaradó faladati feszültség javítja a felidézést"? (1 pont)

- a) kváziszükséglet
c) Zeigarnik-jelenség
b) mezőelmélet
d) Pygmalion-effektus

22. Az alábbiak közül melyik nem gondolkodási művelet? (1 pont)

- a) analízis és szintézis
c) kiegészítés és rendezés
b) elvonás és összehasonlítás
d) igazolás és belátás

23. Melyek azok a receptorok, amelyek a bőr felületén helyezkednek el és a kívülről jövő ingerek felvételére szolgálnak? (1 pont)

- a) interoceptorok
c) viszceroceptorok
b) proprioceptorok
d) exteroceptorok

24. Melyik kifejezéssel párosítaná a következő meghatározást: *külső inger nélkül létrejövő, torz észlelés, amely a valódi észlelés tulajdonságaival rendelkezik*? (1 pont)

- a) illúzió
c) optikai csalódás
b) kontrasztcsalódás
d) hallucináció

25. Melyik kifejezéssel párosítaná a következő meghatározást: *az egyének úgy szemlélik a felidézett képet, mintha a tárgy maga előttük lenne, mintegy lefényképezik azt, éppúgy képesek, maguk elé is idézni, mintha előtte lefotózták volna azt*? (1 pont)

- a) recens emléknym
c) hipermnézia
b) permanens emléknym
d) eidetikus memória

26. Az alábbi kutató központi elméletében jelenik meg az Id, Ego, Superego definíciója:

(1 pont)

- a) A. Freud
c) S. Freud
b) C. Rogers
d) C. G. Jung

27. Az alábbiak közül melyik nem tartozik a gondolkodás tartalmi zavarai közé? (1 pont)

- a) kényszerképzetek
c) téves eszme (doxasma)
b) túlértékelt eszme
d) katatónia

28. Sigmund Freud személyiség szerkezetét meghatározó elméletében milyen elv szerint működik az Id? (1 pont)

- a) valóságelv
c) vágyfantázia
b) örömelv
d) realitáselv

29. Az alábbiak közül melyik nem tartozik a kretscmeri leki alkati típusokhoz? (1 pont)

- a) ciklotim
- b) oktomorfikus
- c) szkizotim
- d) vizkózus

30. Milyen temperamentumtípusok ismeretesek? (1 pont)

- a) kolerikus, melankolikus, flegmatikus, empatikus
- b) szangvinikus, kolerikus, melankolikus, flegmatikus
- c) kolerikus, melankolikus, ambivalens, koherens
- d) flegmatikus, melankolikus, kolerikus, karizmatikus

31. A 19. század végén megkülönböztető eljárást fejlesztettek ki a „normális” és a „kisebítő oktatásra” szoruló gyermekek között, mely rendszer a Binetárium nevet kapta. Kinek a nevéhez köthető? (1 pont)

- a) A. Binet és T. Simon
- b) Stanford – Binet
- c) W. Stern
- d) J.P. Guilford

32. Válassza ki az alábbiak közül, melyik legfontosabb célja az emberi pszichikum kialakulásának és fejlődésének vizsgálata az egyed életében, a különböző életkori sajátosságok és egyéni eltérések feltárása adatgyűjtési és kutatási módszerek segítségével!

(1 pont)

- a) filogenezis
- b) ontogenezis
- c) tudatébredés
- d) aktuálgenezis

33. Melyik kifejezés illik a következő definícióhoz? *Közvetítő folyamat, az újszülött készsége, mely anyjuk illatának, hangjának, majd 3-5 hónaposan az édesanyja arcának felismerésére irányul.* (1 pont)

- a) szociális kompetencia
- b) szocializáció
- c) szociális referencia
- d) szociális tanulás

34. R. Rousseau szerint az ember természetes állapotában tisztának születik, s a modern civilizáció rontja el, s az erényesség velünk születik, ami idővel meg is jelenne, ha a civilizáció nem rontaná el. Az alábbiak közül hol találunk erre utalást? (1 pont)

- a) Emil
- b) Gondolatok a nevelésről
- c) A társas lény
- d) Értekezés a módszerről

35. Az alábbi felsorolt nevek közül melyiket kötné Jean Marc Itard kutatásaihoz? (1 pont)

- a) Maugli
- b) Victor, az aveyroni vadfiú
- c) Amala és Kamala, a két farkaslány
- d) Oxana Malaya, a kutyalány

36. Az alábbi kutatók közül ki utasítja el a valamennyi funkcióra egységesen kiterjedő fejlődési szakaszok gondolatát? Az értelmi fejlődés szakaszokra bontása az ő nevéhez fűződik. (1 pont)

- a) J. Piaget
- b) C. Darwin
- c) E. Erikson
- d) H. Wallon

37. A felsoroltak közül melyik nem adatgyűjtési módszer? (1 pont)

- a) Hetzer-Tent teszt
- b) önbeszámoló
- c) természetes megfigyelés
- d) klinikai interjú

38. Az alábbiak közül melyik magyarázza a *teratogén* kifejezést? (1 pont)

- a) olyan környezeti tényezők, amelyek eltérítik a normális fejlődést
- b) átörökítő anyag
- c) sejtek osztódásakor lemásolt kromoszómák szétválása
- d) a köldökzsinórból levett vérben azonosított összejt

39. Melyik életkorra tehető az újszülöttkor? (1 pont)

- a) 0-2 hónap
- b) 0-4 hónap
- c) 0-6 hónap
- d) 0- 12 hónap

40. Kinek a nevéhez köthető az újszülöttek életképességének felmérését szolgáló eljárás?

(1 pont)

- a) W. Apgar
- b) W. Wolf
- c) D. Stern
- d) D. Winnicott

41. Milyen szaglással rendelkezik az újszülött? (1 pont)

- a) képes a saját anyja illatát megkülönböztetni egy másik anyától
- b) érzéketlenek a szagokkal szemben
- c) csak 5 napos koruktól érzékelik a szagokat
- d) nem reagálnak az olyan erős szagokra sem, mint a fokhagyma vagy az ecet

42. Az alábbi kutatók közül kinek a nevéhez köthető csecsemőnapló vezetése? (1 pont)

- a) J. Piaget
- b) S. Freud
- c) J. M. Charcot
- d) J. Locke

43. A születés utáni első bio-szocio-pszichológiai átmenet részeként megjelenik a szociális mosoly, nagyjából mikorra tehető? (1 pont)

- a) 1 hetes kor
- b) 1 hónapos kor
- c) 2,5-3 hónapos kor
- d) 6 hónapos kor

44. A felsoroltak közül mi a kisiskoláskor fő tevékenysége? (1 pont)

- a) játék
- b) szórakozás
- c) tanulás
- d) versmondás és bábozás

45. Mely fogalmat hozná összefüggésbe a hospitalizációs szindróma kifejezéssel? (1 pont)

- a) deviancia
- c) proszociális viselkedés
- b) depriváció
- d) teratogének

46. A fejlődés első stádiumában, amelyik a születéstől nagyjából az első születésnapig tart, a csecsemőknek a bizalom problémájával kell megküzdeniük. Vagy megtanulnak bízni abban, aki neveli őket, vagy bizalmatlanok lesznek velük – kinek az elmélete ez? (1 pont)

- a) S. Freud
- b) M. Mahler
- c) E. Erikson
- d) J. Bowlby

47. Az alábbiak közül az egyik kötődési típus nem M. Answorth idegen helyzet vizsgálata kapcsán merült fel, melyik az? (1 pont)

- a) biztonságos kötődés
- b) szorongó/elkerülő
- c) dezorientált/dezorganizált
- d) szorongó/ellenálló

48. Mely kutató nyomán végzett kísérletek cáfolták S. Freud drive-reduktós elméletét?

(1 pont)

- a) E. Erikson
- b) J. Elliot
- c) H. Harlow
- d) P. Zimbardo

49. Mi a juxtapozíció? (1 pont)

- a) funkcióöröm
- b) átlátszóság
- c) aránytalan alakok a rajzokon
- d) transzparencia

50. Mit nevez S. Freud másodlagos azonosulásnak? (1 pont)

- a) a lány az apával, a fiú az anyával azonosul
- b) mindkét nemű gyermek apával való azonosulása
- c) a fiú az apával, a lány az anyával azonosul
- d) mindkét nemű gyermek anyával való azonosulása

51. Melyik nevelési stílusra jellemző: a szülők a tekintélynek való engedelmességre helyezik a hangsúlyt, és büntetést alkalmaznak az engedelmség kikényszerítésére? (1 pont)

- a) demokratikus
- b) korlátozó
- c) autorier
- d) laissez-faire

52. Kinek a nevéhez köthető az autorier, demokratikus és laissez-faire nevelési stílusok meghatározása? (1 pont)

- a) Ranschburg J.
- b) J. Moreno
- c) K. Lewin
- d) C. Rogers

53. Kinek a nevéhez kapcsolható a többszemponútú szociometria megalkotása? (1 pont)

- a) J. Moreno
- b) Járó P.
- c) Gerő Zs.
- d) Mérei F.

54. A felsoroltak közül melyik nem tartozik a büntetés típusai közé? (1 pont)

- a) tárgymegvonás
- b) énmegvonás

c) korholás d) lelki terror

55. Mit jelent a Pygmalion-effektus kifejezés? (1 pont)

- a) szerep eljátszása c) leíró statisztika
b) társas hatás d) önbeteljesítő jóslat

56. A felsoroltak közül egy nem tartozik a humanisztikus irányzat nevelési módszerei közé, melyik az? (1 pont)

- a) szerepjáték b) pszichodráma
c) szociodráma d) projekt

57. Az alábbiak közül melyik nem C. Rogers tanulóközpontú szemléletének alkotóeleme?

(1 pont)

- a) pozitív attitűd b) empátikus megértés
c) kongruencia d) tanári facilitátor szerep

58. Hogyan nevezné másként a tanulók kisebb csoportokban való foglalkoztatását? (1 pont)

- a) interakció modell b) projekt módszer
c) facilitációs modell d) kooperatív tanulás

59. Melyik oktatási elméletben találkozhatunk a következő fogalmakkal: a tananyag újszerű átadása, ellentmondásos adatok közlése, a diákok hibázási lehetőségének engedése?

(1 pont)

- a) problémamegoldás a belátás útján b) felfedeztető oktatás
c) humanisztikus elmélet d) Gestalt-elmélet

60. Melyik szakkifejezés jelöli a véletlenszerű csoportképződést? (1 pont)

- a) szociális státusz b) szocializáció
c) enkulturalizáció d) szociális aggregáció

FELKÉSZÜLÉSHEZ AJÁNLOTT SZAKIRODALOM

Általános pedagógia és Bevezetés a pedagógus mesterségbe

1. Czike Bernadett: Bevezetés a pedagógiába. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.
2. Kozma Béla: Pedagógia I-II. Comenius Bt., Pécs, 2001.
3. Kron, Friedrich W.: Pedagógia, Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
4. Bábosik István: A modern nevelés elmélete. Bp., 1997
5. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák – különbségek. Bp., 1992.
6. Фицула М. М.: Педагогіка. К., 2000.
7. Nahalka István: Hatékony tanulás, Budapest, 2006.
8. Mészáros István-Pukánszky Béla-Németh András: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetében. Osiris Kiadó, Bp., 2002.
9. Németh András-Pukánszky Béla: A pedagógia problémátörténet. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004.
10. Trencsényi László: Nevelés- és iskolaelméleti gyakorlatok. OKKER 2000.
11. Волкова Н. П.: Педагогіка, Академія, Київ, 2002.
12. Zrinszky László: Neveléselmélet, Műszaki Kiadó, 2002.
13. Zrinszky László: Neveléselmélet. Pedagógus Könyvek. Műszaki Könyvkiadó. Bp., 2002.

Általános pszichológia, Fejlődéslélektan és Pedagógiai pszichológia

1. Atkinson, R.L. – Atkinson, R.C. – Smith, E.E. – Bem, D.J. – Nolen-Hoeksema, S.: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
2. Bernáth L. – Révész Gy.: A pszichológia alapjai. Tertia Kiadó, Budapest, 1994.
3. BERGHAUER-OLASZ E.: ÁLTALÁNOS PSZICHOLÓGIA. MÓDSZERTANI SEGÉDANYAG. POLIPRINT KIADÓ, UNGVÁR, 2008.
4. Berghauer-Olasz E.: Fejlődéslélektan. Módszertani segédanyag. Poliprint Kiadó, Ungvár, 2008.
5. Бондарчук Е.И.: Основи психології та педагогіки. Київ, 2001.
6. Cole, M. – Cole, S.R.: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
7. Geréb Gy.: Pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994.
8. Horváth Gy.: Pedagógiai pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004.
9. Юнг, К.: Избранное. Минск, 1998.
10. Keményné Dr. Pálffy K.: Bevezetés a pszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993.
11. Киричука О.В.: Основи психології. Київ, 1999.
12. Mérei F.–V. Binét Á.: Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest, 2004.
13. Психологічні тренінгі. Київ. «Шкільний світ», 2002.
14. Ranschurg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
15. Романець В.А.: Історія психології ХХ.ст. Київ, «Либідь», 1998.
16. Sekuler, R. – Blake, R.: Észlelés. Osiris Kiadó, 2004.
17. Скрипченко О.В.: Вікова та педагогічна психологія. Київ. «Просвіта», 2001.
18. Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, 2000.
19. Варій М.Й.: Загальна психологія. Центр учбової літератури, Київ, 2007.
20. Видра О.Г.: Вікова та педагогічна психологія. Центр учбової літератури, Київ, 2011.
21. Заброцький М.М.: Вікова психологія. М.А.У.П. Київ, 1998.